

PROGRAMACIÓN DE MÚSICA

4º Educación Primaria

Curso 2022/2023

CEP DOUTOR FLEMING

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN
2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE
3. OBXECTIVOS
4. CONTIDOS
5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
6. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE DO GRAO MÍNIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA
7. ACTIVIDADES
8. TEMPORALIZACIÓN
9. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN
10. METODOLOXÍA
11. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS
12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN
13. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL
14. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE
15. PLAN E ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO QUE REPITE
16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS/EDUCACIÓN EN VALORES
17. ACCIÓN DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR, AO PLAN TIC E AO PLAN DE CONVIVENCIA
18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS
19. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE
20. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROPIAS PROGRAMACIÓN DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA
21. PLAN DE CONTINXENCIA

1. INTRODUCCIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN

A Educación Musical conforma xunto coa Educación Plástica a área de Educación Artística na Etapa de Primaria. Segundo o Decreto 105/2014 polo que se establece o Currículo de Educación Primaria para Galicia, "A Educación artística é de especial importancia, xa que o tratamento da información visual e musical na vida cotiá xera e precisa capacidades de pensamento crítico. A educación artística posibilita o desenvolvemento da creatividade, da imaxinación, da autonomía, a percepción, a motricidade, a sensibilidade estética, a expresión persoal, a capacidade comunicativa e a socialización etc." Enténdese polo tanto que as diferentes manifestacións artísticas teñen unha presenza constante no entorno e na vida das persoas e que é precisa a formación neste aspecto. Desde a escola contribuírse á formación integral do alumnado, xa que a educación musical favorece o desenvolvemento da atención, estimula a percepción, a intelixencia e a memoria a curto e longo prazo, potencia a imaxinación e a creatividade; ademais é unha vía para desenvolver o sentido da orde, a participación, a cooperación e a comunicación.

2. CONTRIBUCIÓN AO DESENVOLVEMENTO DAS COMPETENCIAS CLAVE

Na área de Música incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

- Iniciando o ensino dos compases como unidade de medida na música escrita.
- Traballando as figuras musicais e o silencio e a súa duración proporcional.
- Traballando as figuras xeométricas coas coreografías que acompañan as cancións e as danzas.
- Interactuando co ámbito natural de xeito respectuoso.
- Tomando conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Desenvolvendo hábitos de vida saudable.
- Recoñecendo a importancia da ciencia na nosa vida cotiá.

Comunicación lingüística

Esta competencia permitiranos dotar de ferramentas ao alumnado para que poidan acceder ao coñecemento do mundo da música e da danza.

- Aplicando o vocabulario relacionado cos contidos da educación musical e así posibilitar o avance do intercambio comunicativo e a expresión de emocións e opinións persoais.
- Aprendendo un repertorio de cancións, rimas, coplas, trabalinguas e adiviñas.
- Facendo comentarios dos sons do contorno que escoitane das experiencias de contacto cos obxectos, seres vivos ou elementos da natureza que os producen.
- Describindo de xeito ordenado e significativa instrumentos musicais propios da nosa cultura e doutras culturas.

Competencia dixital

Na área de Música contribuírase ao desenvolvemento desta competencia:

- Empregando distintas fontes para a procura de información.
- Usando as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.
- Aproveitando as novas tecnoloxías e manexando ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Aplicando criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

- Valorando a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Ampliando as posibilidades de comunicación cos demais e de expresión persoal mediante a utilización de recursos musicais.
- Manifestando actitudes de coidado dos materiais, instrumentos e aparellos útiles para a escoita, interpretación e creación musical.
- Percibindo e comprendendo o mundo no que viven cando escoiten sons do seu contorno, gozando do mesmo e valorándoo.
- Participando na escoita, audición e interpretación de obras musicais, mostrando actitudes de respecto e colaboración cos demais.
- Valorando as manifestacións culturais do folclore da nosa comunidade e doutras culturas.

Competencias sociais e cívicas

A área de Música permitíranos facer confluír diversos aspectos como o diálogo, a participación, o respecto, a riqueza da diversidade ou a convivencia, que favorezan diferentes realidades presentes na nosa sociedade:

- Desenvolvendo habilidades de cooperación para conseguir un resultado do grupo satisfactorio.
- Compreendendo a realidade da pluralidade social actual coa que convivimos e aprender a respectarnos.
- Respectando as quendas e tendo unha actitude de escoita nas intervencións individuais dos compañeiros.
- Participando nas actividades vocais, instrumentais e coreográficas de grupo con interese, sen inhibicións nin discriminacións e amosando actitudes de respecto.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

A área de Música comporta unha actitude positiva que presupón flexibilidade e oportunidade; por iso, esta competencia fomentará unha vertente máis social que implica desenvolver habilidades e actitudes relacionadas co liderato de proxectos que comportan confianza nun mesmo, empatía, habilidades de diálogo e cooperación, organización de tempos e tarefas... para acadar o que se propoñan.

- Desenvolvendo a confianza en si mesmos, ademais de fomentando o espírito de superación nas actividades musicais.
- Adquirindo habilidades para a prevención e resolución pacífica de conflitos que poidan xurdir ao formar parellas, grupos, quendas...
- Asumindo responsabilidades encomendadas e sendo conscientes das consecuencias.

- Logrando entusiasmo pola tarefa e a confianza nas posibilidades de acadar obxectivos.

Aprender a aprender

Esta competencia permitiranos a posibilidade de iniciar ao alumnado na aprendizaxe e ser capaz de continuar aprendendo de forma cada vez máis eficaz e autónoma:

- Usando técnicas para aprender, organizar, memorizar e recuperar información relacionada con contidos musicais.
- Coordinando diversos recursos expresivos (canto, mimo, movemento rítmico e danza) nas producións musicais propias e colectivas.
- Desenvolvendo a capacidade autocrítica, reflexionando sobre o esforzo e logros conseguidos por medio da autoavaliación.
- Identificando as potencialidades persoais.
- Traballando a iniciativa individual e a cooperación nas montaxes coreográficas acomodadas ao seu nivel de desenvolvemento.
- Tendo curiosidade e interese individual na aprendizaxe de conceptos musicais e interdisciplinares; desenvolvendo as intelixencias múltiples.

3. OBXECTIVOS

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

d) Coñecer, comprender e respectar as diferentes culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres e a non discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

i) Iniciarse na utilización, para a aprendizaxe, das tecnoloxías da información e da comunicación, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciben e elaboran.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, poñendo de relevancia as mulleres e homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

4. CONTIDOS

Para facilitar a concreción curricular na área de Música establécense tres bloques de contidos:

▪ Bloque 1. A escoita.

Procurarase que o alumnado tome conciencia dos sons que do seu ámbito, así como das posibilidades sonoras dos materiais e dos obxectos do seu contexto.

Faise fincapé na audición activa de manifestacións musicais de distintas orixes e no respecto no proceso da audición.

B1.1. Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de distintos estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado.

B1.2. Asistencia a representacións musicais e comentario posterior.

B1.3. Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras.

B1.4. Audición e análise de obras musicais de distintas características e procedencias.

B1.5. Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.

B1.6. Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre.

B1.7. Acento e pulso.

B1.8. Elementos musicais: indicacións de tempo e matices (fortísimo, forte, piano e mezzoforte; dinámica e reguladores).

B1.9. Identificación dos rexistros de voces graves e agudas, así como as posibles agrupacións vocais e instrumentais (dúo, trío, cuarteto, orquestra e banda).

B1.10. Compases de 2/4, 3/4 e 4/4.

B1.11. Instrumentos: clasificación tradicional (vento, vento-madeira, vento-metal, corda percutida, fricciónada e punteada, e percusión determinada e indeterminada).

B1.12. Instrumentos da orquestra: achegamento á súa colocación.

B1.13. Instrumentos da cultura galega e doutras culturas.

B1.14. Recoñecemento e identificación das partes dunha peza musical. Formas musicais binarias, ternarias e rondó.

B1.15. Uso de aplicacións informáticas educativas sinxelas para a análise e a produción musical.

▪ **Bloque 2. A interpretación musical.**

O obxectivo é a creación de produtos musicais de diferentes estilos, usando diversas técnicas compositivas e con finalidades distintas. Centrémonos tamén en que o alumnado valore o traballo colaborativo, o respecto cara ás demais persoas e a avaliación con intención de mellorar.

B2.1. Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono, de maneira colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de do sen alteracións.

B2.2. Uso dos instrumentos de placas Orff en acompañamentos de pezas sinxelas.

B2.3. Rexistro gravado da interpretación feita e posterior análise e comentario.

B2.4. Coordinación e sincronización individual e colectiva na interpretación: simultaneidade, sucesión e alternancia.

B2.5. Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea e os seus silencios en compases binarios e ternarios.

B2.6. Ditados melódico-rítmicos sinxelos.

B2.7. Improvisación de esquemas rítmicos e melódicos sobre bases musicais dadas.

B2.8. Creación de pequenas melodías e acompañamentos sinxelos de melodías dadas.

B2.9. Recreación musical e sonorización dun texto oral ou escrito.

B2.10. Sonorización de imaxes, vídeos ou representacións dramáticas usando distintos materiais instrumentos e dispositivos electrónicos.

B2.11. Invención e construción dun instrumento.

▪ **Bloque 3. A música, o movemento e a danza.**

Este bloque está destinado ao desenvolvemento da expresividade e a creatividade do alumnado desde o coñecemento e a práctica da danza. Comézase pola coordinación motriz e a conciencia do desprazamento no espazo, e chégase finalmente ao nivel de creación e expresión de sentimentos co movemento.

B3.1. Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal.

B3.2. Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela.

B3.3. Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva.

B3.4. Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

5. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

- **B1.1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa cultura e doutras culturas.**
 - EMB1.1.1. Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.
 - EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.
 - EMB1.1.3. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
 - EMB1.1.4. Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.
- **B1.2. Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.**
 - EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.
- **B1.3. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.**

- EMB1.3.1. Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.
- EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.
- EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.
- **B1.4. Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, amosando interese por coñecer instrumentos doutras culturas.**
- EMB1.4.1. Identifica de xeito visual e auditivo os instrumentos.
- EMB1.4.2. Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
- EMB1.4.3. Procura información, organiza e presenta sobre a música e os instrumentos doutras culturas.
- **B1.5. Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical, así como rexistros e aplicacións informáticas para a análise e a produción musical.**
- EMB1.5.1. Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.
- EMB1.5.2. Identifica as partes dunha peza musical sinxela e representa graficamente a súa estrutura.
- EMB1.5.3. Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.
- EMB1.5.4. Utiliza aplicacións informáticas para representar ou realizar tarefas de análise e produción musical.
- **B2.1. Interpretar un repertorio básico de cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, así como valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.**
- EMB2.1.1. Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
- EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
- EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.
- EMB2.1.4. Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.
- **B2.2. Explorar estruturas musicais e seleccionar e combinar ideas musicais dentro de estruturas sinxelas entre varias dadas, co obxectivo de crear un produto musical propio, individual ou grupal.**
- EMB2.2.1. Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e manexados.
- EMB2.2.2. Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.
- **B2.3. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.**
- EMB2.3.1. Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.
- EMB2.3.2. Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.

- **B3.1. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza.**
- EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.
- EMB3.1.2. Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.
- **B3.2. Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.**
- EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
- EMB3.2.2. Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
- EMB3.2.3. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

6. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVAILABLE DO GRAO MINIMO DE CONSECUCIÓN PARA SUPERAR A MATERIA

Considérase superada a materia cando a cualificación da avaliación sexa maior ou igual a 5 puntos despois de valorar os estándares de aprendizaxe de cada trimestre seguindo a puntuación establecida para cada un deles no apartado 12 desta programación.

Contidos mínimos:

- Recoñece as calidades do son en audicións.
- Interpreta individualmente ou en grupo un pequeno repertorio de cancións sinxelas.
- Consegue tocar algún fragmento melódico ou rítmico, ou acompañamento sinxelo, coa frauta e os instrumentos da aula.
- Coñece e representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama (liñas e espazos), clave de sol, escala musical, redonda, branca, negra e parella de corcheas e os seus silencios.
- Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música.
- Distingue tipos de voces e instrumentos.
- Clasifica os instrumentos.

7. ACTIVIDADES

A continuación, especificanse os diferentes tipos de actividades que se desenvolverán. A súa duración variará segundo a súa tipoloxía e finalidade:

- Actividades de coñecementos previos ou de avaliación inicial. Realizaranse ao comezo da unidade e servirán para valorar os coñecementos da discencia sobre os contidos a tratar, dificultades...
- Actividades de presentación e motivación. Empregaranse para presentación dos contidos que se van traballar e procurarán espertar no alumnado unha actitude positiva e de interese cara os mesmos.
- Actividades de desenvolvemento. Nelas manifestarase o proceso de aprendizaxe en si, sendo, polo tanto, a súa finalidade desenvolver os contidos propostos para a consecución dos obxectivos e a adquisición das competencias.
- Actividades de reforzo e ampliación. A través destas actividades intentaremos dar resposta á diversidade de ritmos e formas de aprendizaxe do alumnado, capacidades, demandas informativas e de coñecemento...
- Actividades de avaliación. Terán por obxectivo a valoración do alumnado en relación aos contidos e actividades traballadas ao longo das distintas unidades e ao grao de desenvolvemento das competencias.
- Actividades de coavaliación e autoavaliación. Servirán para que os propios educandos realicen unha valoración de si mesmos e dos compañeiros/as nas diferentes situacións de aprendizaxe (tanto en producións grupais como individuais). Levaranse a cabo por medio de cuestionarios escritos, enquisas, valoracións orais...

8. TEMPORALIZACIÓN

A área de música en 4º de educación primaria está distribuída en 15 unidades, a razón de dúas ou tres sesións para cada unha delas segundo se especifica a continuación:

- UNIDADE 1: semana do 12/9 ao 23/9
- UNIDADE 2: semana do 26/9 ao 7/10
- UNIDADE 3: semana do 10/10 ao 21/10
- UNIDADE 4: semana do 24/10 ao 4/11

- UNIDADE 5: semana do 7/11 ao 18/11
- UNIDADE 6: semana do 21/11 ao 2/12
- UNIDADE 7: semana do 5/12 ao 22/12
- UNIDADE 8: semana do 9/1 ao 3/2
- UNIDADE 9: semana do 6/2 ao 17/2
- UNIDADE 10: semana do 20/2 ao 17/3
- UNIDADE 11: semana do 20/3 ao 14/4
- UNIDADE 12: semana do 17/4 ao 5/5
- UNIDADE 13: semana do 8/5 ao 26/5
- UNIDADE 14: semana do 29/5 ao 9/6
- UNIDADE 15: semana do 12/6 ao 22/6

9. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

Para rexistrar as evidencias de aprendizaxe vinculadas aos estándares utilizaremos portfolios de aprendizaxe na aula. Ao longo das distintas unidades didácticas realizaranse e recolleranse produtos que amosen o nivel de consecución do estándar e detalle a súa evolución ao longo do curso: fichas, probas orais ou escritas, traballos, debates, intervencións, gravacións, a observación directa por parte do profesorado e anotacións ou rexistro por escrito. Tamén se terán en conta as fichas de autoavaliación e as coavaliacións orais do traballo realizado en aula.

10. METODOLOXÍA

Teranse en conta unha serie de principios didácticos tales como a construción de aprendizaxes significativos, partir do nivel de desenvolvemento dos alumnos (tanto cognitivo como referido a coñecementos previos), a actividade, ter en conta os distintos ritmos de aprendizaxe e intereses, a relación entre iguais, a perspectiva globalizadora ea información ao alumno/a do proceso de aprendizaxe. A estes hai que engadir: a atención personalizada, a socialización, creatividade, globalización, interdisciplinariedade, competencias e temas transversais.

Trátase de que os alumnos/as partan dos seus coñecementos, experiencias... e coa axuda do profesor sexan capaces de chegar a novos aprendizaxes. Con

esta finalidade empregaranse distintos métodos no proceso, implicando todos eles unha actitude activa dos discentes.

Tamén se fai referencia aos diferentes tipos de contidos sendo necesario destacar que no caso de música son os procedimentais e os actitudinais os que adquiren maior importancia.

En xeral, teranse en conta unha serie de aspectos como:

- propiciar situacións que motiven ao alumnado e que favorezan ou potencien a súa curiosidade e interese natural ante o fenómeno musical
- crear contextos de aprendizaxes nos que sexa necesario recuperar contidos xa coñecidos
- garantir a construción de aprendizaxes significativos
- promover na aula un ambiente de intercambio, colaboración e interacción que estimule a aprendizaxe e a socialización e a toma de iniciativa por parte dos nenos/as.
- intentar establecer unha relación positiva docencia-discencia, creando un clima de afecto e seguridade, fomentando o traballo en grupo, respectando e superando as inseguridades do alumnado e evitando sensacións negativas ante o fracaso, coidando a forma de presentación da información e non abusando da mesma vía de comunicación, empregando estratexias que fagan revivir nos alumnos/as coñecementos anteriores para efectuar sobre eles novos aprendizaxes, despertando e desenvolvendo a súa creatividade...

En canto a distribución do tempo, as clases repartiranse entre actividades referidas a: expresión vocal e canto, expresión instrumental, expresión rítmica e movemento, lectura e escritura musicais e educación audioperceptiva. Así mesmo, as clases comezarán con actividades de introdución-motivación e/ou actividades sobre coñecementos previos, logo actividades de desenvolvemento e para finalizar actividades de consolidación e/ou repaso. No caso de seren necesarias actividades de reforzo ou ampliación, estas serán combinadas coas de desenvolvemento. Alternaranse ademais actividades de avaliación, coavaliación e autoavaliación nas unidades. Esta variedade de actividades(individuais, en grupo, manipulativas, que exixen atención, movemento...) dará lugar a unha distribución do espazo variable a cada intre.

Empregaranse diferentes métodos de pedagogos como Kodály, Orff, Willems, Shafer, Dalcroze, etc e todos aqueles recursos necesarios para desenvolver as actividades co maior éxito posible: pantalla dixital, murais, recursos electrónicos...

11. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

Entre os materiais habería que facer unha separación entre os empregados polo:

- Profesor: libros de repertorio instrumental, partituras, musicogramas, láminas, discos compactos, gravacións en outros soportes, medios informáticos para a súa elaboración, metrónomo, diapason, teclado para acompañar, ilustrar exemplos e proporcionar a base harmónica necesaria nos exercicios de entoación...
- Alumnado (lapis, carpeta, cores, fichas...).
- Así mesmo tamén se conta co material de aula: instrumentos de percusión de altura indeterminada, determinada, piano, ordenador, pizarra dixital, taboleiro pentagramado, reprodutores...

12. CRITERIOS DE AVALIACIÓN, CUALIFICACIÓN E PROMOCIÓN

Os distintos estándares de aprendizaxe repartiranse por trimestres, tendo cada un deles a puntuación especificada a seguir para o cálculo da nota trimestral:

1º TRIMESTRE

- EMB1.1.1. Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.
- EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.
- EMB1.1.3. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
- EMB1.1.4. Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.

- EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.
- EMB1.3.1. Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.

- EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.
- EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.
- EMB1.4.2. Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
- EMB1.4.3. Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.
- EMB2.1.1. Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
- EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
- EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.
- EMB2.1.4. Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.
- EMB2.3.2. Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.
- EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.
- EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
- EMB3.2.2. Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
- EMB3.2.3. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

2º TRIMESTRE

- EMB1.1.1. Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.
- EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.
- EMB1.1.3. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
- EMB1.1.4. Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.

- EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.
- EMB1.3.1. Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.
- EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.
- EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.
- EMB1.4.2. Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
- EMB1.4.3. Procura información, organízaa e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.
- EMB1.5.1. Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.

- EMB1.5.2. Identifica as partes dunha peza musical sinxela e representa graficamente a súa estrutura.
- EMB1.5.3. Representa graficamente, con linguaxe musical convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.
- EMB1.5.4. Utiliza aplicacións informáticas para representar ou realizar tarefas de análise e produción musical.
- EMB2.1.1. Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
- EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
- EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.
- EMB2.1.4. Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.
- EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.
- EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
- EMB3.2.2. Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
- EMB3.2.3. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

3º TRIMESTRE

- EMB1.1.1. Expressa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.
- EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.
- EMB1.1.3. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.
- EMB1.1.4. Identifica e valora as manifestacións artísticas propias de Galicia.

- EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.
- EMB1.3.1. Distingue e clasifica tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais.
- EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.
- EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.
- EMB1.4.2. Clasifica os instrumentos por familias: vento, corda e percusión.
- EMB1.4.3. Procura información, organiza e presenta sobre a música e os instrumentos doutras culturas.
- EMB2.1.1. Coñece e utiliza a linguaxe musical para a interpretación de obras.
- EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.
- EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento.

- EMB2.1.4. Analiza a interpretación e valora o resultado, amosando interese por mellorar.
- EMB2.2.1. Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e manexados.
- EMB2.2.2. Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.
- EMB2.3.1. Emprega instrumentos materiais, dispositivos electrónicos e recursos informáticos para crear pezas musicais sinxelas para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.
- EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións e como forma de interacción social.
- EMB3.1.2. Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.
- EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.
- EMB3.2.2. Recoñece danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.
 - EMB3.2.3. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.

Cada incidencia negativa nos estándares 1.1.3, e 2.2.2 significa a perda de 0,25 ou 0,5 puntos segundo a gravidade da mesma ata o máximo establecido.

Non traer o material de música supón a perda de 0,25 puntos por cada vez que non o teña.

Estos estándares poderán ser modificados, se algún non se pode traballar se lle dará máis valor a outro.

Os resultados da avaliación expresaranse nos termos seguintes:

1, 2, 3 e 4 - insuficiente (IN)

5 - suficiente (SU)

6 - ben (BE)

7 e 8 - notable (NT)

9 e 10 - sobresaliente (SB)

A cualificación da avaliación ordinaria será a media aritmética, redondeada á alza, das cualificacións trimestrais do curso. A avaliación negativa en dous trimestres, e sempre que un deles sexa o último, implica unha nota final negativa; a avaliación positiva no último trimestre do curso implica unha nota final positiva aínda que non necesariamente do mesmo rango, logo da aplicación do criterio xeral.

Dado que a Educación Musical conforma xunto coa Educación Plástica a área de Educación Artística, para acadar unha avaliación positiva nesta última, será preciso acadar unha avaliación positiva nas dúas materias.

13. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL

A avaliación inicial é o comezo do proceso e ten como finalidade coñecer ao alumnado e saber cal é o punto de partida. Así seguiranse as seguintes pautas á hora do seu deseño:

- Establecer con claridade obxectivos:
 - Valorar a competencia no eido da música do alumnado e determinar posibles dificultades.
- Especificar os aspectos a avaliar e os indicadores que observaremos en cada un destes aspectos.
 - Escoita: Mantén unha actitude de respecto e de escoita activa.
 - Interpretación musical: Coñece e utiliza as posibilidades sonoras e musicais do corpo, instrumentos e/ou outros obxectos.
 - Música, movemento e danza: Móvese de forma axeitada respondendo a distintos estímulos sonoros.

Ademais valorarase a participación e o cumprimento das normas establecidas.

- Decidir o que se fará a partir dos resultados da avaliación.
 - Elaborar unha programación que se adapte as posibilidades reais dos grupos e aos intereses do alumnado.
 - Esta información obterase mediante diferentes fontes: observación directa na aula, fichas ou cuestionarios orais ao alumnado, datos proporcionados polo titor/a, entrevistas coa familia, expediente escolar...

14. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Da análise de toda a información obtida na avaliación inicial, xorde a proposta de atención á diversidade.

- Para aqueles/as que presentan diferentes niveis de aprendizaxe, non asociados a ningunha circunstancia especial, realizarase fundamentalmente mediante actividades de reforzo e/ou ampliación en cada unidade, atribuíndo papeis e responsabilidades na interpretación musical e na execución de danzas propias ás súas características, apoiando o

profesorado ou outro discente... Ademais, adoptaranse organizacións flexibles dentro da aula, practicando estratexias inter e intragrúpas, para potenciar o traballo con grupos heteroxéneos de alumnado.

- Ante o alumnado con discapacidade sensorial, atoparase en todo momento preto da docente e de fronte, nas primeiras filas e asegurando que comprende as instrucións, explicacións...
- Levaranse a cabo as adaptacións curriculares necesarias en función das características do alumnado.
- O reforzo das actitudes contempla o repaso daquelas normas de convivencia, así como das actitudes que o alumnado non teña asimilado ou non cumpra correctamente en relación á cooperación entre a discencia, o respecto ao profesorado, o mantemento de materiais e instalacións.

15. PLAN E ACTIVIDADES DE REFORZO/RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO QUE REPITE

Iniciado o curso, compróbase que ningún alumno/a ten a materia suspensa do ano anterior e polo tanto non procede o plan de actividade de reforzo ou recuperación.

16. ELEMENTOS TRANSVERSAIS/EDUCACIÓN EN VALORES

- Educación moral e cívica
 - Amosar actitudes de solidariedade, colaboración e axuda á hora de realizar actividades de grupo.
 - Aceptar as limitacións propias e respectar as dos demais.
 - Valorar o noso patrimonio musical, como parte do patrimonio cultural e artístico de Galicia.
- Educación para a paz
 - Partir do diálogo como principio para resolver os conflitos.
 - Aprender a non impoñer as nosas propostas fronte ás dos demais.
- Educación ambiental e para a saúde
 - Coidar a hixiene do aparato vocal mediante o control da voz, a respiración, a

articulación... para poder cantar e falar correctamente.

- Potenciar a través da música, a capacidade de relaxación e control para eliminar tensións.
 - Desenvolver actitudes críticas sobre a contaminación acústica e os posibles prexuízos que esta produce na nosa saúde.
 - Valorar e procurar o silencio como condición necesaria para o desenvolvemento das experiencias musicais.
- **Educación para a igualdade de oportunidades entre sexos:**
 - Aprender a respectar as características de cada un, contribuíndo a eliminar os estereotipos sexistas.
 - **Educación para o consumo responsable**
 - Ser quen de ensinar ao noso alumnado a necesidade de actuar con responsabilidade diante da cantidade de música que o mercado ofrece, evitando a influencia perniciosa da publicidade.
 - **Cultura da nosa comunidade autónoma**
 - Usar a música como medio ideal para coñecer as manifestacións culturais de Galicia, e a partir de aquí as doutras comunidades españolas, europeas e universais.

17. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PROXECTO LECTOR, AO PLAN TIC E AO PLAN DE CONVIVENCIA

Desde a área de música contribuírase a:

- **O Proxecto lector de centro**
 - Compreendendo o texto de cancións, contos, historias... e traballando o vocabulario dos mesmos.
 - Fomentando a lectura dos libros dos cales se extraen os textos de cancións, contos... despertando o interese polos mesmos a raíz das actividades da aula.
 - Lendo adiviñas e trabalinguas sen perder o pulso, regular e constante.
 - Empregando as cancións como punto de partida para dramatizacións.
 - Aprendendo cancións do cancionero popular.

- Comentando aspectos musicais dalgunhas lecturas: oficios, artesáns, críticas musicais...

- O plan TIC

No que ao plan TIC respecta, empregaranse recursos didácticos interactivos seleccionados na web procurando a mellora da competencia dixital e a formación de consumidores responsables neste aspecto.

- O plan de convivencia

Realizaranse dinámicas de interacción social e traballo cooperativo cos que pretendemos acadar algún dos obxectivos prioritarios do centro: a mellora da convivencia, a resolución pacífica de conflitos e a comunicación axeitada e asertiva de opinións.

Na aula deixaranse moi claras desde comezo de curso cales son as normas. Ademais se porá especial atención no respecto á diversidade e na procura da igualdade ao levar a cabo as distintas actividades na aula (expresión vocal, instrumental, corporal...).

18. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS

Realizaranse as actividades complementarias que xurdan ao longo do curso que fomenten o gusto e achegamento do alumnado pola música e que sexan de interese e contribúan a ampliar e afianzar os coñecementos do alumnado.

19. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE

É preciso facer unha valoración do proceso de ensino e da práctica docente e por iso establécense os seguintes aspectos e indicadores de logro:

- Organización da aula:
 - Disposición flexible do mobiliario
 - Traballo individual e en grupo
- Programación

- Adecuación dos obxectivos ás características do alumnado.
- Recursos e materiais empregados.
- Atención á diversidade
- Inclusión de temas transversais.
- Actividade docente
 - Conexión con coñecementos previos.
 - Emprego de técnicas metodolóxicas variadas.
 - Emprego de medios técnicos/audiovisuais.
 - Variedade das actividades propostas.
- Clima da aula e relacións
 - Clima distendido e de confianza.
 - Interese e orde na aula.
 - Participación do alumnado.
 - Uso de técnicas/programas para modificar conductas negativas.
- Avaliación
 - Detección dos coñecementos previos (avaliación inicial)
 - Instrumentos de avaliación empregados.
 - Avaliación das competencias básicas.
 - Emprego da autoavaliación/coavaliación do alumnado.

20. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROPIAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Comprobarase a idoneidade da programación facendo unha valoración (a destacar/a mellorar) dos seguintes aspectos:

- Temporalización das unidades didácticas.
- Desenvolvemento dos obxectivos didácticos e grao de competencias acadados.
- Estratexias metodolóxicas seleccionadas e adecuación ao contexto específico de cada grupo.
- Recursos empregados.
- Claridade nos criterios de avaliación.

- Uso de diversas ferramentas de avaliación.
- Resultados das diversas avaliacións do alumnado.

21. PLAN DE CONTINXENCIA

ACTUACIÓNS DURANTE O COMEZO DO CURSO

Dende o inicio das clases presenciais empregarase a aula virtual do centro como un recurso máis ao igual que o blog.

Cada nivel contará co seu correspondente curso de música na aula virtual. Alí se subirán contidos e tarefas semanal/quincenalmente relacionadas cos diferentes bloques da materia. Traballarase desde a aula o acceso a estes materiais de cara a que o alumnado se familiarice coa plataforma.

ORGANIZACIÓN NO CASO DA DOCENCIA A DISTANCIA

O ensino telemático estruturarase a través da aula virtual.

Seguirase a temporalización pensada para o ensino presencial, traballando exclusivamente os mínimos definidos para cada unidade. As tarefas estruturarase de xeito semanal. Iranse colgando contidos e tarefas para que o alumnado traballe a distancia e avance na materia.

A avaliación farase a través da entrega de diferentes traballos e tarefas. Estas probas poderán facerse a través da aula virtual ou de xeito presencial cando se regrese ao centro, segundo decida o profesorado.

A comunicación co alumnado e coas familias realizarase de xeito telemático mediante as diferentes ferramentas e canles oficiais (correo electrónico e a través de ABALAR).